

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-09-30

Vår referens

Linn Leonardsson
Förvaltningsjurist
linn.leonardsson@malmo.se

Remiss Socialdepartementet - Utökad tillsyn över barn vars föräldrar omfattas av aktivitetskrav enligt socialtjänstlagen (Ds 2026:19)

ASN-2026-16605

Sammanfattning

Malmö stad har av Socialdepartementet fått möjlighet att lämna synpunkter på promemorian *Utökad tillsyn över barn vars föräldrar omfattas av aktivitetskravet enligt socialtjänstlagen* (Ds 2026:19).

Förslag ges på ändring i skollagen (2010:800) om att barn från och med ett års ålder ska erbjudas förskola respektive fritidshem i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrarnas deltagande i aktiviteter som anvisats med stöd av 12:4a eller 12:4d §§ socialtjänstlagen (2025:400).

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner förslaget till yttrande
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Remiss Socialdepartementet - Utökad tillsyn över barn vars föräldrar omfattas av aktivitetskrav enligt socialtjänstlagen (Ds 2026:19)
- Utökad tillsyn över barn vars föräldrar omfattas av aktivitetskrav enligt socialtjänstlagen (Ds 2026:19)
- G-Tjänsteskrivelse - Remiss socialdepartementet - Utökad tillsyn över barn vars föräldrar omfattas av aktivitetskrav enligt socialtjänstlagen (Ds 2026:19)
- Förslag till yttrande - Remiss socialdepartementet - Utökad tillsyn över barns vars föräldrar omfattas av aktivitetskrav enligt socialtjänstlagen (Ds 2026:19)

Beslutsplanering

ASN beredning 2026-09-30

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2026-10-08

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2026-10-22

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Socialdepartementet har skickat promemorian *Utökad tillsyn över barn vars föräldrar omfattas av aktivitetskravet enligt socialtjänstlagen* (Ds 2026:19) på remiss som Malmö stad ges möjlighet att lämna synpunkter på.

Den 1 juli 2026 infördes nya regler i socialtjänstlagen (2025:400) som innebär att socialnämnden vid beviljande av försörjningsstöd under minst tre månader i följd ska anvisa försörjningsstödstagaren till aktivitet upp till 40 timmar i veckan för det fall undantag inte är tillämpligt (12 kap 4 a § socialtjänstlagen). För personer som erhållit försörjningsstöd under kortare period än tre månader kan socialnämnden anvisa försörjningsstödstagaren till aktivitet (12 kap 4 d § socialtjänstlagen)

Av 12 kap 4 c § socialtjänstlagen framgår att aktivitetskravets omfattning ska anpassas till möjligheten att ha tillsyn över de barn som den enskilde har i sitt hushåll. I förhållande till detta behöver det beaktas i vilken omfattning kommunen erbjuder förskola, fritidshem eller motsvarande pedagogisk verksamhet. Kommunerna har tillförts medel för att kunna erbjuda förskola och fritidshem för barn vars föräldrar omfattas av aktivitetskravet.

Promemorians förslag innebär en ändring av skollagen om att barn från och med ett års ålder ska erbjudas förskola respektive fritidshem i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrarnas deltagande i aktiviteter som anvisats med stöd av 12:4a eller 12:4d §§ socialtjänstlagen (2025:400).

Det har enligt promemorian varit lagstiftarens avsikt vid införandet av aktivitetskravet att kommunerna ska erbjuda utökad plats på förskola respektive fritidshem för barn till personer som omfattas av aktivitetskravet.

I promemorian definieras även vem som är förälder och tydliggör att det är den som är förälder enligt skollagens mening. Detta kan innefatta såväl biologiska föräldrar såsom andra vårdnadshavare. Det innefattar även förälder som inte är vårdnadshavare.

Däremot anses inte en förälders sambo eller make som delar hushåll med barnet och anvisas aktiviteter inrymmas i begreppet förälder. Att en person som inte är förälder i skollagens mening anvisas till aktivitetskravet bör enligt promemorian inte påverka kommunens skyldighet att erbjuda förskola respektive fritidshem.

Promemorians bedömning är att förslaget är förenligt med barns bästa och det bedöms leda till att mer utbildning erbjuds barn vars föräldrar omfattas av aktivitetskrav.

Förvaltningens överväganden

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen är positiv till att kommuners skyldighet att erbjuda barnomsorg i den omfattning som behövs, med hänsyn till föräldrars skyldighet att delta i aktivitet enligt aktivitetskravet regleras. Detta efterfrågades av arbetsmarknads- och socialnämnden redan i nämndens yttrande över den utredning som föranledde införandet av aktivitetskravet (Aktivitetskrav inom försörjningsstödet - för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet, Ds 2024:29).

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen noterar att begreppet förälder i skollagens mening inte stämmer överens med den grupp vilkas aktivitetskrav ska anpassas till tillgången till barnomsorg enligt 12 kap 4c § socialtjänstlagen. Detta kan eventuellt leda till oklarheter hur aktivitetskravet ska anpassas för personer som har barn i sitt hushåll utan att vara barnets förälder eller vårdnadshavare.

Generellt sett medför dock förslaget att de individer som omfattas av aktivitetskravet och deras barn behandlas på samma sätt såväl inom en kommun som i olika kommuner. Rätten till förskola och fritidshem är vidare positivt ur såväl ett jämställdhets- som barnrättsperspektiv.

Ur ett jämställdhetsperspektiv bedömer arbetsmarknads- och socialförvaltningen att rätten till förskola och undervisning i fritidshem är avgörande för att kvinnor och män ska kunna ges samma rätt till, och avkrävas, aktivitet på lika villkor.

Ur ett barnrättsperspektiv är det viktigt att lyfta att Skolinspektionen slår fast att förskola av hög kvalitet är en viktig skyddsfaktor för barn med sämre socioekonomiska förutsättningar.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2027, med skyldigheten att erbjuda förskola ska tillämpas från 1 september 2027 och utbildning i fritidshem från höstterminen 2027. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen anser att detta är en rimlig avvägning som även tar hänsyn till barnens bästa.

Ansvariga

Louise Linde Enhetschef

Truls Hallin Avdelningschef

Merete Tillman Förvaltningsdirektör